

ПРАВИЛНИК ЗА УСТРОЙСТВОТО И ДЕЙНОСТТА НА АСТРОНОМИЧЕСКИТЕ ОБСЕРВАТОРИИ И ПЛАНЕТАРИУМИ

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. С този правилник се уреждат дейността, функциите и структурата на астрономически обсерватории и планетариуми в Република България.

Чл. 2. (1) Астрономически обсерватории и планетариуми са общински центрове за подкрепа за личностно развитие съгласно чл. 49, ал. 1, т. 1 и ал. 4 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО).

(2) В зависимост от наличието на планетариум астрономическите обсерватории са Астрономически обсерватории (АО) или Астрономически обсерватории и планетариуми (АОП).

Чл. 3. (1) АО или АОП осигуряват обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

(2) Общата подкрепа по ал. 1 се осъществява чрез:

1. занимания по интереси;
2. кариерно ориентиране на учениците;
3. дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
4. педагогическа и психологическа подкрепа.

Чл. 4. (1) Общата подкрепа за личностно развитие в АО или в АОП, включва:

1. обучителна дейност;
2. научно-изследователска дейност;
3. популяризиране на астрономията и природните науки;
4. масови прояви и публични изяви.

(2) Общата подкрепа за личностно развитие по ал. 1, която се предоставя в АО или в АОП, се основава на проучване на интересите, способностите и компетентностите на децата и учениците и цели тяхното пълноценно развитие и изява чрез:

1. организиране на обучителни, творчески и възпитателни дейности за деца и ученици на общинско, областно, национално и международно равнище, включително и през ваканциите;

2. подпомагане на професионалното ориентиране на децата и учениците чрез стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения в областта на астрономията, природните науки и технологиите;

3. организиране и провеждане на занимания в групи по интереси в областта на астрономията, природните науки и технологиите, както и за придобиване на умения за лидерство;

4. участие в общински, областни, национални и международни проекти, програми и форуми в областта на астрономията, природните науки и технологиите

Чл. 5. АО или АОП осъществяват дейност, свързана с обучението, развитието на интересите, способностите, компетентностите и изявата на учениците в областта на астрономията, природни науки и екологията в детските градини и училищата.

Чл. 6. АО или АОП са юридически лица и притежават собствен кръгъл печат, банкова сметка, код по БУЛСТАТ.

Раздел II

Функции и дейности

Чл. 7. АО или АОП осъществяват своите образователни и изследователски функции, като:

1. разпространяват знания по астрономия, природни науки и екология и опазване на околната среда и работят за популяризиране постиженията на науката в тези области;

2. провеждат, подпомагат и надграждат образователния процес в областта на астрономията, физиката, природните науки и екологията и опазването на околната среда;

3. развиват интереси и създават условия за откриване, изяви на деца и ученици с изявени дарби в областта на астрономията, космическите изследвания и природните науки;

4. организират и участват в провеждането на общински, областни, национални, международни олимпиади, конкурси, конференции, семинари и съвещания, проекти и др. в страната и в чужбина в областта на астрономията, физиката, космическите изследвания и други сродни области;

5. съдействат за повишаване на квалификацията на учителите и на ръководителите на различни организационни педагогически форми за занимания по астрономия, космически и природни науки и екология.

6. организират и провеждат астрономически наблюдения;

7. организират и провеждат школи и наблюдателни експедиции;
8. подготвят ученици за участие в български и международни астрономически олимпиади, конкурси, състезания, конференции, образователни проекти и др.;
9. организират и провеждат прояви, които не са предмет на уреждане от наредбата по чл. 79, ал. 5 от Закона за туризма.

Чл. 9. (1) За реализиране на дейността в АО или в АОП се създават специализирани кабинети, лаборатории, клубове и други.

(2) АО или АОП организират работата си в различни форми, като лектории, лекции, семинари, наблюдения, които се реализират чрез курсове, кръжоци, временни групи, индивидуална работа, учебни наблюдения, школи, експедиции, творчески колективи и други организационни педагогически форми.

Чл. 10. Учебната година в АО или в АОП започва на 1 октомври и е с продължителност 12 месеца.

Чл. 11. (1) Целогодишната учебна дейност в АО или в АОП е насочена към развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките и технологиите и се осъществява съгласно план за обучение, утвърден от директора на АО или на АОП.

(2) Планът за обучение съдържа:

1. брой на учебните седмици – за постоянните групи;
2. наименованията на областите и организационните педагогически форми;
3. годишен брой учебни часове.

Чл. 12. Дейностите в АО или в АОП се провеждат в съответствие с графика за учебното време и ваканциите, утвърден със заповед на министъра на образованието и науката, с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование и с плана за обучение.

Чл. 13. (1) Дейностите в АО или в АОП, насочени към развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата на децата и учениците, се осъществяват в следните области:

1. науки;
2. технологии;
3. придобиване на умения за лидерство.

(2) Дейностите по ал. 1 се провеждат като:

1. индивидуална работа;
2. работа в различни организационни педагогически форми;

3. масови прояви и публични изяви.

Раздел III

Организация на обучителния процес

Чл. 14. (1) Обучението в АО или в АОП се осъществява в организационни педагогически форми, формирани с деца и ученици от една и съща или от различна възраст, разпределени в група/групи в зависимост от степента на подготовка на децата и учениците и работещи по утвърден от директора план за обучение.

(2) Групите за обучение по ал. 1 може да бъдат:

1. постоянно действащи, в които се обучават деца и ученици през цялата учебна година;

2. временно действащи групи през учебната година, в които се обучават деца и ученици за участие в научни изяви на общинско, областно, национално и международно равнище; Заниманията може да се провеждат до 4 седмици със седмична заетост до 8 учебни часа за всяка група, като учителите ръководят до 3 временни групи през учебната година;

3. временно действащи групи през ваканциите, в които се обучават деца и ученици за участие в научни изяви на общинско, областно, национално и международно равнище; Продължителността на заниманията за всяка група е до 2 седмици със седмична заетост до 20 учебни часа, като учителите ръководят до 2 временни групи през ваканциите;

4. групи за учебни наблюдения;

5. групи за наблюдателни експедиции;

6. групи за обучение в планетариум.

(3) През ваканциите заниманията в групи с деца и ученици се провеждат в съответствие с възможностите на АО или на АОП.

(4) Нормите за задължителна преподавателска работа се определят с държавния образователен стандарт за нормиране и заплащане на труда и се изпълняват съгласно плана за обучение.

Чл. 15. (1) Целите и задачите на обучението, структурата и обемът на учебното съдържание на дейностите по чл. 13, ал. 1 и очакваните резултати се определят с програма за обучение.

(2) Програмата за обучение се изготвя от учителя – ръководител на групата, и се утвърждава от директора на АО или на АОП.

Чл. 16. (1) Организационните педагогически форми по чл. 13, ал. 2, т. 2 се вписват в Списък-образец № 3.

Чл. 17. (1) Правата и задълженията на учениците, участници в организационните педагогически форми и обучителни дейности в АО или в АОП, се регламентират съгласно Глава девета „Деца и ученици“ на ЗПУО в съответствие с предмета на дейност на АО или на АОП.

(2) Деца и ученици, постигнали високи резултати в обучението, се поощряват с грамоти и с други награди, а дейността им се популяризира.

Чл. 18. (1) Правата и задълженията на учителите, участници в образователния процес в АО или в АОП, се регламентират съгласно Глава единадесета „Учители, директори и други педагогически специалисти“ от ЗПУО.

(2) Учителите в АО или в АОП могат да предлагат и прилагат нови специфични методи и технологии на работа, нови програми и да създават оригинални методически помагала съобразно изискванията на МОН и под контрола на РУО.

(3) Учители, постигнали високи резултати при възпитанието и обучението на децата и учениците, се поощряват с грамоти и с други награди, а дейността им се популяризира.

Раздел IV

Управление и организация на работата

Чл. 19. АО или АОП се подпомагат организационно и методически от регионалните управления на образованието със седалище в съответните областни административни центрове.

Чл. 20. АО или АОП се ръководят и представляват от директор.

Чл. 21. Директорът заема длъжността въз основа на конкурс, проведен по реда на Кодекса на труда и чл. 217, ал. 2 от ЗПУО и се назначава от началника на регионалното управление на образованието.

Чл. 22. Директорът на АО или на АОП:

1. организира и контролира цялостната дейност на институцията;
2. в изпълнение на своите правомощия директорът издава заповеди;
3. разработва плановете и отчетите за дейността и определя организацията за осъществяването ѝ по направления и организационни форми;
4. представлява АО или АОП пред държавни и местни органи, организации и лица и сключва договори с физически и юридически лица, свързани с предмета на дейност на институцията;
5. извършва контролна дейност в АО или в АОП;
6. утвърждава длъжностните характеристики на работниците и служителите, правилника за вътрешния ред на АО или на АОП, както и всички вътрешни правила;
7. изготвя Списък-образец № 3 в АО или в АОП за учебната година, който се съгласува и утвърждава съгласно държавния образователен стандарт за информацията и документите.
8. прилага разпоредбите на трудовото законодателство по отношение на служителите на АО или на АОП;
9. изготвя длъжностно разписание на персонала и утвърждава поименно разписание на длъжностите и работните заплати;
10. съставя бюджет и отговаря за законосъобразното, ефикасно, ефективно и икономично разходване на бюджетните средства;
11. осигурява безопасни условия за обучение и труд;
12. отговаря за правилното водене и съхранение на задължителната документация;
13. осигурява безопасни условия за възпитание, обучение и труд;
14. награждава и поощрява ученици, учители и служители в съответствие със Закона за предучилищното и училищно образование и Кодекса на труда;
15. председател е на педагогическия съвет и осигурява изпълнението на решенията му;
16. разработва проект на бюджет, предлага го за утвърждаване от съответната община, разпорежда се с бюджетните средства и осигурява неговото изпълнение при спазване на действащата нормативна уредба.

Чл. 23. (1) АО или АОП осъществяват дейността си в съответствие с приети годишни планове.

(2) Годишният план за дейността се приема от педагогическия съвет на АО или АОП.

Чл. 24. (1) Педагогическият съвет е специализиран орган за разглеждане и решаване на основни педагогически въпроси в АО или АОП, който:

1. приема стратегия за развитие на АО или АОП за следващите 4 години с приложени към нея план за действие и финансиране;

2. приема годишния план за дейността на АО или АОП;

3. приема план за обучение в АО или АОП;

4. прави предложения на директора за награждаване на ученици;

5. приема правила за организиране и провеждане на прояви, които не са предмет на уреждане от наредбата по чл. 79, ал. 5 от Закона за туризма;

6. запознава се с бюджета на АО или АОП, както и с отчетите за неговото изпълнение;

7. подпомага директора при провеждане на политиката на АО или АОП в съответствие с държавната политика за подкрепа за личностно развитие;

8. взема решения за предложения пред административни и държавни органи;

9. упражнява други правомощия, определени с нормативен акт.

(2) Педагогическият съвет включва в състава си всички педагогически специалисти.

(3) В заседанията на педагогическия съвет с право на съвещателен глас може да участват специалисти, работещи в АО или АОП и подпомагащи обучителната и наблюдателната дейност, представители на настоятелството, ученици, както и други лица.

(4) Директорът на АО или АОП е председател на педагогическия съвет.

(5) Заседанията на педагогическия съвет се свикват от председателя на педагогическия съвет

Чл. 26. Документите в АО или АОП се създават, обработват и съхраняват при спазване на държавния образователен стандарт за информацията и документите.

Раздел V

Координация на дейността на АО или на АОП

Чл. 27. (1) АО или АОП координират своята дейност чрез съвет на директорите. Всеки директор на АО или АОП е по право член на Съвета на директорите.

(2) Съветът на директорите на АО или АОП се представлява от председател.

(3) Съветът на директорите на АО или АОП координира дейността им и прави предложения за подобряване на образователния процес пред МОН, финансиращите органи и други институции.

(4) Председателят на съвета на директорите на АО или АОП се избира от членовете на съвета с мандат от две години.

(5) Съветът на директорите на АО или АОП се свиква, чрез официално писмо, изпратено по електронен път от председателя или от половината от членовете.

Раздел VII

Финансиране и имущество

Чл. 28. Дейностите в АО или АОП се финансират със средства от държавния бюджет, бюджетите на общините, европейски фондове и програми и от собствени приходи (наеми, дарения, приходи от дейността и от други допълнителни дейности по Закона за предучилищното и училищно образование).

Чл. 29. АО или АОП ползват предоставената им публична общинска собственост за осъществяване на дейността си и могат да притежават движимо и недвижимо имущество.

Заклучителна разпоредба

Параграф единствен: Този правилник се издава на основание чл. 49, ал. 5 от ЗПУО и отменя Правилника за дейността на Народните астрономически обсерватории и планетариуми в Република България (обн. ДВ. бр.88 от 27 октомври 2000 г.)